

საბჭოთაო

ნ. I

ფასი: წლიურად 8 მ., ნახევარი წლით 5 მ., თვეურად 4 აბ. ცალკე ნუმერი 1 მ. მისამართი: ქუთაისი, რედაქცია „საბჭოთაო“.

საბჭოთაო დღისი და სალიტერატურო გაზეთი

3 კლ 101

„საბჭოთაო დღისი და სალიტერატურო გაზეთი, არ გაიცვლება სხვაზედა, თორე ტკბილია მშობლიო, მიჩენის ორსვე თვალზედა, როგორც უფალი, საბჭოთაოც ერთი ქვეყანაზედა“

ამერიკიდან ქ. ქუთაისში გამოდის ახალი საბოლიტერატურო და სალიტერატურო გაზეთი

„ს ა ბ შ ო ბ ლ ო“

საბჭოთაო სურათებიანი დამატებით

ფასი: წლიურად 8 მანეთი, ნახევარი წლით 5 მან. ერთი თვით—ოთხი აბანი. ცალკე ნუმერი ერთი შაური, დამატებითი 7 კ. მისამართი: ქუთაისი, რედაქცია „საბჭოთაო“.

ხანმოკლე ავთომოტორის შემდეგ, გარდაიცვალა სოფელ ცხრა-წყაროს, მეორე გილდის ვაჟარი **კრეკა იოსების ძე ნებიერიძე**. ითადი მწუხარებით აღუყვებნ ნათესავთა და ნაცნობთა: ქვრივი ნსტანტინეს-ასული ნეფრიძისა, მართა ვახუშტის ასული ქისა, ეფემია იოსების ასული ფერაძისა, ზენაიდა როსტომის ისინიე ხოსიასძე და ილარიონი იოსების ძე ნებიერიძეები პირველი მეუღლისა, მეორე უსყვარლესი სიძისა, მესამე საყვარელი ბოლო უკანასკნელი ძვრფასი ძმისა. მიცვალებულის გასვენება ხუთშაბათს, 11 ივნისს, ნაშვადღევს სამ საათზე. სოფელ ცხრა-წყაროს, საკ. სახლში.

აკვეს, 12 ივნისს, მეორე გილდის გარდაცვალებიდან **გვან სიმონის ძე ფილიპოვისა**, იქნება წირვა და პანაშვიდი კათალიკების ეკლესიაში, რაყებს ნათესავთ, მეგობრებს და ნაცნობებს ძია **ფილიპე სიმონის ძე ფილიპოვი**. წირვა დიწვება დღის 9 საათზე. 1—1—462.

სამშაბათს, 9 ივნისს, ხანგრძლივი ავთომოტორის შემდეგ გარდაიცვალა დამა ახალ სენაკში. **სიმონ გიორგის ძე ბერიშვილი**, რასაც გულდათუთქულნი ქირისუფლნი აღუყვებნ ნათესავთა და ნაცნობთ: ქვრივი ნადეჟდა ევგენის ასული ბერიშვილისა, სალომე გიორგის ასული ცანავასი, იზოლტე, იოსა, დავით, გუგული სიმონის ძენი და ასული პირველი საყვარელი ქმრისა, მეორე დაუვიწყარი ძმისა, ბოლო უკანასკნელი უსყვარლესი ძმისა. მიცვალებულის გასვენება მოხდება პარასკევს, 12 ივნისს, საკათედრო ტაძრიდან დღის 11 საათზე. 1—1—461.

მუშაკებს ხარისხის მადნული წყლის მ. შოკოლაძის საბჭოთაო

ა ბ ა ნ ო
აბანო მდებარეობს მდლობ ბუნებით შემკულ მთის პირზე და, როგორც ნამდვილი გამორეკვა, კურნავს მრავალ სხვადასხვაგვარ ავთომოტორებს: ქარებს (რეჟმას), სხვადასხვაგვარ მუწებს, სუშუქვადებს, ნერვების სისუსტეს, ჩაუღიად ცეპებს (ს), კუჭის ტრაიფებს, ვენერულ ავთომოტორებს, ეგზემას, სისინეს და სხვა. წყაროა ცივი და თვლიც. ხრესილი იყოფება მუდმივი ექვში, სადაც მუშაკთა მიმართოს დარიგებისათვის, არის სუფთა საკუთარი ვანები, სუფთა სასმელ საჭედი. ფასები ყოველთვის ძლიერ ზომიერია. აბანო მდებარეობს „სენაკის ვადაში“ ხრესილი ადგილი მატარებლის გასაჩერებელიდან 150 სათენია აბანომდ. ქუთაისის სადგურზე მოითხოვთ ბილდურ ხრესილის „სტანცია სენაკის“. ქუთაისიდან მატარებელი გადის დღის 12 საათზე, შვილის ნახევარზე, დაბრუნდება საღამომით. თ.

ი. ჩაბერაძე ქალაქის საავთომოტორის ორდინატორი. განაბლა ულ და სიფილისიანი ავთომოტორებს ბინაზე, დღით, 12—2 საათ, საათ. მისამართი: ლევაშოვის ქუჩის სახლში. (თ.)
რელიგიონი დაბრუნდა და განაბლა ავთომოტორების (ქილ და ქალურ ავთომოტორთა) მისამართი: ავთომოტორების დღის 12 საათიდან 2 საათმდე. თ.
მ. ბ. მულინი გადმოვიდა ქუთაისში თფილისის ქუჩაზე მისამართი: ლევაშოვის ქუჩის სახლში. თ. 7—8.

ქვრივი **როსტომი თომას ასული ჭიჭინაძისა**, შვილები: **იოსაბი, ვახტანგ, ლუარსაბი, ნესტორი, შალვა და ლევანი, კნინა სავა ჯაფარიძისა, მარიამ ჯაფარიძისა, თამარა ჭიჭინაძის ასული**. რძლები: **ანნა ჯაფარიძის ასული ჭიჭინაძისა და მათბერი ნიხნელი ასული ჭიჭინაძისა** გულის ტრევილით და ღრმა მწუხარებით აღუყვებნ ნათესავებსა და ნაცნობ მეგობრებს, რომ 19 ივნისს დღის 9 საათზე სოფელ ხორტვის წმინდა მაცხოვრის ეკლესიაში იქნება გადამდობი წლის წირვა და პანაშვიდი აზნაურის, ტიტულიარნი სოვეტნიკის **ნიკოლოზ ლევანის-ძის ჭიჭინაძის** სულის მოსახენებლათ.

მ ა ლ ა ძ ი ს თ ი ა ბ რ ი
ალ. ივანაშვილის წარმოდგენა
კვირას, 14 ივნისს 1915 წ. **ო ტ ე ლ ო** ტრაგედია 5 მ. 9 ს. წარმოდგენილი იქნება 3. შექსპირისა. მონაწილეობას მიიღებენ: ქ.ქ.ნი მ. მდივანი, ნ. ჯავახიშვილისა, ბ.პ. ალ. იმედაშვილი, ვ. შალივაშვილი, ა. ყალბაგვიშვილი, ი. ბარველი, ვ. სარელი, სან-დალიძე, ა. გუგუშვილი და სხვ. დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათზე. ადგილებს ფასი ჩვეულებრივია.
ქუთაისის მორაგ მადნული პირველ-დაწყებითი სასწავლებელი. (Второе высшее начальное училище). ამით აცხადებს, რომ განმეორებითი გამოცდა (переэкзаменовки) დაიწყება 3-ს აგვისტოს, სწავლა 7-ს, სოლო მისაღები გამოცდები 27-ს იმავე აგვისტოს. 3—2456. ინსპექტორი **პ. არაჩეიძე**.

ქუთაისის ქალაქის გამგეობა საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ქალაქის საავთომოტორში, სადღირის აგარაკში, გაიხსნა **საბჭოთაო განყოფილება**, სადაც ყოველ დროს, დღითა და ღამით შეიძლება მიღებულ იქნენ მშობიარენი. 14-2—234.

დოქტორი მედიცინის, პრივატ-დოცენტი მარტოშავაძის **ავაღას ძე იოსაშვილი** 8 მაისიდან მიიღებს ავთომოტორებს დღის 8 საათიდან ნაშვადღევს 2 საათამდე და ნაშვადღევს 5 საათიდან საღამოს 8 საათამდე. გომპილდის ქუჩა, მოსკოვის სახლი, ხანის პირდაპირ № 6. თ.

ქუთაისის ქალთა საზოგადოების წლიური კრება
შესდგება შაბათს, 13 ივნისს, კიათურის სამკოს დარბაზში (თეატრის პირდაპირ) საღამოს 8 საათზე. 3—1—460.

მ. მ. კოხჩიძე უკრის ყვავილს, უკრებს ნემსებს, ეხმარება მშობიარეთ და აძლევს ავთომოტორ რჩევადარიგებას ყოველ დროს. ალექსანდროვის ქუჩა, სახლი თეოდორაძისა, ფილოპოვის მალაზიის პირდაპირ.

ქირაკვება
ოთხი თვალი ოთახი მეორე სართულში, კარლოვის დასაშვებში, რეალურ სასწავლებლის მახლობლად თავისი მოწყობილობით; მიმართვა შეიძლება შუათა რეინაშვილის საეკლესიო, ვორონცოვის ქუჩაზე. 6—4—237ს.

ამით ვაცხადებ, რომ ჩემდამი რწმუნებულ **ცაბერიშვილს და საყვინის სასწავლებელში განმეორებითი გამოცდა** (переэкзаменовка) დაიწყება 3 აგვისტოს აბა 1915 წ., სწავლა 7-ს და მისაღები გამოცდები, 27 იმავე აგვისტოს. 2 1 447 ინსპექტორი **ჯგუშია**.

ო ბ ი
(პეტ. დებ. საავტენტოსაგან).
პეტროგრადი. ოფიციალური. შაველის რაიონში მოროვიოვის სადგურის მახლობლად დიდი ბრძოლა არ მომხდარა, თუმცა ორივე მხრით სროლა საკმარისად ძლიერი იყო. მტერი რამდენჯერმე ამაოა შეეცადა ჩვენი ოხრილების მოახლოვებას. შავლის მიდამოებში მდ. შიშიდან გერმანელების დიდძალი ჯარი სცილობდა ფოლვარკთან გამოსვლას, მაგრამ მათი განმეორებული იერიში უშედეგოთ დარჩა. ჩვენ ხიშტებით იერიში მივიტანეთ

მტრის ბატალიონზე, რომელიც მიუახლოვდა ს. გატს ზასტარცესთან და სასტიკათ დავამარცხეთ. მდ. ლუბისსე სროლა გრძელდება. ნემანის დასავლეთ მხარეს შესაშინევი ცვლილება არ მომხდარა. ოსოვეციის ფრონტზე და ნარევის ჩრდილოეთ მიდამოებში ჩვეულებრივი სროლა იყო. ჩვენმა არტილერიამ მრავალ ადგილას გერმანელები გაუანტა. ჩვენმა მხვერავებმა გერმანელების ოხრილებში მრავალი ყუმბარა ჩააღდეს და უკუ აქციეს. კავკასიის არმიის შტაბისაგან. ოფიციალური. ოლთის გზისკენ მცირე შეტაკება იყო, ოსმლები შეეცადენ იერიში მიიტანათ კოლოდიეკის მთაზე, მაგრამ

უკუგდებულ იქნენ. დანარჩენ მიდამოებში ცვლილება არ მომხდარა.
როში. ოფიციალური 9 ივნისი. წვიმების გამო სამხედრო მოქმედება შეჩერებულ იქნა. მონტენეგროს მთიან ადგილებში სომარ ოპერაციების გაგრძელება შესაძლებელი გახდა და პლეცოსთან უმთავრესი პოზიციები ავიღეთ.
ჩვენ მოვიგერიეთ მტრის ორი კონტრიერიში. სადგურიდან გამოსულს სანიტარულ მატარებელს მტრის პაეროპლანმა რამოდენიმე ყუმბარა ესროლა. მატარებელი დაზიანდა. შემანქანემ სუბუქათ დაიქრა.
პარიზი. ოფიციალური 9 ივნისი. ირასის ჩრდილოეთ ნაწილში ხმელეთისაკენ ჩვენ ცოტა წინ წავიწიეთ. დომენრის მახლობლად ჩვენ შევაჩერეთ მტრის იერიში და შევინარჩუნეთ გუშინ აღებული პოზიციები.
მიუხედავად ძლიერი იერიშისა ლოტარინგის მიდამოებში, ჩვენ დავიჭირეთ მტრის პირველი ხაზი სიგრძით 1300 მეტრი. ტყვეთ წამოვიყვანეთ 20 კაცი.
ფეტის ველიდან ჩვენ მივღწიეთ ს. ბონოს, გვიარეთ მიუცერაპის სასაკლაო სამხრეთ დასავლეთით, სადაც ხელჩართული ბრძოლა მოგვიხდა. აქ ჩვენ დავიჭირეთ ნაწილი მტრის ტერიტორიის და ტყვეთ წამოვიყვანეთ 150 კაცი მთრიცხვში 3 ოფიცერი და 11 უნტეროფიცერი.
როში. ტერიტორიების საზღვარზე შესაშინევი არაფერი მომხდარა. მიუხედავად ღრუბლიანი ამინდისა კარნაში ჩვენ აუტებეთ სროლა მალმორგეტოს. 6 ივნისს, მონტენეგროსთან დაწყებული ოპერაციები ჩვენ დასასრულდოდ დასრულდა.
პეტროგრადი.
მთავარ სარდლის შტაბიდან. ჩვენმა ცხენოსანმა ჯარმა შაველის რაიონში, 6 ივნისს ტელშის და ლუკინშის გზაზე გადასწვა მტრის ტრანსპორტ ტყვიებით დატვირთული. მდინარე რინგოვასთან 8 ივნისს სასტიკი ბრძოლის შემდეგ ჩვენმა ქვეითმა ჯარმა წინ წაიწია. ნემანის დასავლეთ მხარეს ნარევის ფრონტზე და ვისლის მარცხენა ნაპირზე მყუდროებაა. მდ. ტანევაზე ჩვენმა ქვეითმა ჯარმა ამოსწყვიტა ავსტრიის პოლკის მე-82 ბატალიონი. მეორე ღამეს ჩვენ მოვიგერიეთ მტრის სასტიკი იერიში. ჩრდილოეთით ცემპაშვის ხაზთან ამ ბრძოლის დროს ჩვენ ტყვეთ დავგროვებ 840 ჯარის კაცი და 28 ოფიცერი ხელთ ვიგდეთ სამი ტყვიის მრკვეველი. დნესტრთან ჩვენ დიდათ გავიმარჯვეთ ავსტრიელებმა დნესტრზე დიდი ჯარი გადასახეს. ეს ბრძოლა დასრულდა ჩვენი სრული გამარჯვებით ტყვეთ, წამოვიყვანეთ 3,500 ჯარის კაცი. ხელთ ვიგდეთ მრავალი ტყვიის მრკვეველი. მტერი სრული უწყობილობით დნესტრიდან უკან-უკან იხევდა დნესტრის ახლოს, უოკავასთან და ქ. ზალეშიკთან მტერი მეთვლისობის უკანასკლავს. ზაზულინის ფრონტზე ჩვენი ჯარი გადავიდა დნესტრის მარჯვენა ნაპირზე. 8 ივნისს, ღამით, ჩვენ იერიშით ავიღეთ სოფლები ვალამუტოვკა, რუჟიცო, გრომეშტი ამ ბრძოლის შემდეგ ტყვეთ წამოვიყვანეთ 1000 ჯარის კაცი, ბრიგადის უფროსი; ხელთ ვიგდეთ მრავალი ტყვის მრკვეველი.

სახალი აზროვნება

მუთისი.

ქუთაისის გუბერნატორი კამერ-იუნკერი—პოტულოვი, რომელიც სამეგრელოში იყო წასული დამშეული გლეხების მდგომარეობის გამოსარკვევად, ქუთაისში უკვე დაბრუნდა.

სამშაბათს, 9 ივნისს, ქუთაისის გუბერნიის თავდაზნაურთა წინამძღოლის თავად დ. ო. ნიკარაძის შთაბრძნებით საკათედრო ტაძარში გადახდილი იქნა პანაშვიდი დიდის მთავრის კონსტანტინე კონსტანტინეს ძის სულის მოსახსენებლად პანაშვიდს დიდძალი ხალხი დაესწრო.

ქუთაისის ქალაქის მოურავმა ი. მ. ჩიქოვანმა დიდი მთავრის კონსტანტინე კონსტანტინეს ძის მემკვიდრე ქალაქის თვითმართველობის სახელით სამიწიარის დებეში გააუზღავნა.

სამშაბათს, 9 ივნისს, დ. ახალსენაკში აკაკის დაბადების დღის აღსანიშნავად წ. კ. გ. ს. ადგომატობი განყოფილების გამგეობის თაოსნობით გამართა დრამატული—ლიტერატურული საღამო, რომელსაც დიდძალი ხალხი დაესწრო და ნასიამოვნებები დაიწყო. დაწვევით შემდეგ ძლიერ ცუდი ღირსების გამოქვდა.

როგორც სოფ. სუჯუნიდან (სენაკის მხარე) გვწერენ, კვირას, 7 მაისს, იქ ყოფილა ქუთაისის გუბერნატორი. გუბერნატორი გასცნობა დამშეულ გლეხების მდგომარეობას. მას მოუთხოვია ქვეთარძის მიერ მოტანილი სიმინდის მჭადი, რომელიც შემოწმების შემდეგ ძლიერ ცუდი ღირსების გამოქვდა.

საფრინების დავით კლდიაშვილის სახლობის სამკითხველთა ახალი საზღვრულ კომიტეტის წევრები სამკითხველთა საკითხებისათვის ფულის შეკრებას უწყობდნენ. სამკითხველთა კურსზევა ამ დღებში მოხდებოდა. მიწვეული იქნებიან სხვა და სხვა დაწვევებზეა წარმოამდგენენ.

ქუთაისის მედიცინის და მეცნიერების კომიტეტის ოკრიბის მხარეში მუშაობის განსუქმებისათვის გაგზავნილი ჰყავს მესამე რაიონის აგრარობის თანამშრომელი ამბროსი მატყაფა (და არა თავ. დახიანი, როგორც ეს შეცდომით იყო აღნიშნული ჩვენ გაზეთში) ბ. მატყაფას ამ ეპოქაში მოლაპარაკება აქვს სოფ. საჭირის საზოგადოებასთან, რომის დაუ-

ამგვარივე ბრის იყო ყოველთვის განსვენებული აკაკი. ისევე გამოსთქვა მან თავის უკვდავ უკანასკნელ რწმენაში და: „ერთხელ ის მღვრიეც გაიწმინდება, როცა ცხოვრება გამარჯვებული კალაპოტში იწმინდათ ჩადგება“-ო, გვითხრა უკანასკნელად განსვენებულმა ქართველთა წინასწარმეტყველმა და ამით ამ ახალგაზრდებისაკენ მივივითათა.

დაიხ! ეს და ბევრი ამისი მსგავსი უწინასწარმეტყველებია ჩვენს განხორციელებულს საქართველოს, ჩვენს მოკვლევი აკაკის, მაგრამ ვაი, რომ დღეს ეს მოკვლევი ენაც შეჩერდა. ტკბილი, მუდამ მხიარული, ღღინით გარემოცული მისი ბავშვიც დაღუპდენ?!.

ვაი, რომ დღეს იქით ვეღარ ვიხილავთ მის შარავნდებით მოსილ პირის სახეს, ვერ გავიგონებთ მის ხმა-მის კეკიკს?!.

მაშ, რაღა დაგჩინებია ბედ-კრული ქართველო! რა გული გიძლებს, ამგვარ შეილებს დამკარგველს? აკაკი, ილია, ვანო, გიორგი და სხვანი აღარ გვყანან! ოჯახს აღარ გიმშენებენ! შენს, თბილ, გრძობით საყუარ, გულ მკერდს მოწყდენ საუკეთესო შენი შეილები და თანაც შევი სამარის ცუდ კედლებს ამოვლიდან დამკარგვენ!

გეტყვი: რაღა დაგჩინებია! ესე, სანამ შეგიძლია!.. წესა-ტირილში მიინც მოშუალებები!.

თეოფ. ხუსკივაძე.

კოპიის არღელვებითი გიჟანაობა.

სამშ. № 95
III.
ში ჩვენ განგებ მოვიყურებოდნენ სხვადასხვა ტრიან აკაკის პოეტის

მონ ერთი ქვევა მიწა ხეილის საჩქოლის მოსაწყობათ.

9 ივნისს, ქუთაისში საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებამ აკაკის დაბადების დღის აღსანიშნავად გამართა სალიტერატურო საღამო 6 განყოფილებათ. საღამომ კარგათ ჩაირა. ხალხი ბლომით დაესწრო.

ამ დღებში ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში შესდგება ქუთაისის გუბერნიის ქართველ სტუდენტთა დამხმარე საზოგადოების წლიური საზოგადოება.

გუშინ, ქუთაისში მოახდინეს ცხენების მოპოლიზაცია. ასარჩევი იყო სულ 60 კარგი ჯიშის ცხენი, რომელიც უნდა გაიგზავნოს დასავლეთის ფრონტზე.

6 ივნისს, სალოქო სასამართლოს დერეფანში სასამართლოს მოხელეს დემეტრე ჯიბიდან ამოაქვდა საათი.

9 ივნისს, დამით ორპირის ქუჩაზე სილიბისტრა ბარაბაძის დუქანში ფულიანი კასა მოიპარა კ. ნუცუბიძემ. მას ქურდობა დროზე შეუტყვეს და დააპატიმრეს.

სამშაბათს, 9 ივნისს, ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში ქალაქის გამგეობის წევრის პ. ი. მოსიძის თავმჯდომარეობითა და სამეურნო კომისიის თავმჯდომარის ფ. მგალობლიშვილის თანადსწრებით შესდგა ვაგონების გამწესებელი კომისიის კრება. კრებამ ქუთაისის ვაგონებს ვაგონები ასე გაუნაწილა, პურის ფქვილისათვის; მ. მოშიაშვილს 5 ვაგ. ორ-ორი ვაგონი თითოძე, ქუქანძიძეს და ეზიკაშვილს, თითო ვაგონი; ანესტი პავლიძის, რუხაძეს, რიჟინაშვილს, მეგრელიშვილს და ხეცურიანს. შეპირისათვის თითო ვაგონი: პ. გოკიელსა და ნ. ჯანელიძეს. სიმინდისათვის 3 ვაგ. ჩახუაშვილს, ორ-ორი ვაგ. რუხაძეს, ადუშვილს და კაკაბაძეს, თითო ვაგონი კი მორჩაძეს, სულაბერიძეს, ხეცურიანს და მეგრელიშვილს.

თეატრი.

გუშინ ქუთაისში ჩამოვიდა ნიქიერი მსახიობი ალ. იმედაშვილი, რომელიც კვირას ქალაქის თეატრში გამართავს წარმოდგენას და ითამაშებს ოტელოს როლს.

როგორც მკითხველ საზოგადოებას მოეხსენება ბ. იმედაშვილმა ოტელოს როლი პირველად თბილისში ითამაშა და პრესა და საზოგადოება აღტაცებით მიეგება.

იმედა, ქუთაისის საზოგადოება ახალ-

საუკეთესო გმირები; ესენი არიან საშუალო აღმნიანები და ჩვენი მიზანიც სწორედ ეს იყო დაგვინახებოდა, თუ როგორ ახერხებდა აკაკი ამ უბრალო აღმნიანების თავისუფლად დასურათებას, მათი ბუნების ღრმა ცოდნას, მათი სულის მისწრაფებას, შეთანხმებულ ზნეობრივს ქეშმარიტებას, რომელიც მის პოეზიას უკვდავების აღა აქვს და აძლევს საერთაშორისო ხასიათს. აი, სწორედ აქ ჩიენს აკაკი თავის გენიალობას და ჩვენც მის მხატვრულ შემოქმედებაში ვეძებთ ცხოვრების იდეალებს.

მართალია ცხოვრების იდეალების მოძებნა აღმნიანს სხვა გზითაც შეუძლია, მაგალითად რელიგიით და ფილოსოფიური მსოფლმხედველობით, მაგრამ ესენი ისე ვერ მოქმედებენ აღმნიანს ბუნებაზე, როგორც ხელოვნური შემოქმედება. რელიგია ყველაზე ერთნაირათ არ მოქმედობს. ის უფრო დაბალ ხალხზე მოქმედობს და ასწავლის ზნეობას: კულტურული ხალხი, რომელიც მუდამ განვითარებულა და თანაც ცვალებადია, რელიგიაზე გულს იკრძობს და თავის ცხოვრების იდეალებს სხვა გზით პოულობს.

ეს მოვლენა ადვილი ასახსენელიც არის. გზარალი ფილოსოფია, თავისი განუყნებელი ხშირათ გაუგებარი ენით ისე ვერ ასახლავს ვერ გამოთქვამს და განვითარებს ზნეობრივს იდეალებს, რომ ყველასათვის გასაგები იყო! მხოლოდ ხელოვნურს შემოქმედებას ძალუძს ყველას ყველას ერთნაირათ ნათლად გადუშობს წინ ცხოვრების იდეალები და ამ მოგზაბროს მათს შექმნაში.

ამ ნაირათ, ხელოვნებაში ხორც შესხული მაღალი ზნეობრივი იდეალები ყველასათვის თვალსაჩინო, ადვილი მისახვედრად და მიმზიდველად ხდება და ჩვენც მთელი ჩვენის არსებით ვეწეფებით ამ წმინდა წყაროს, რომელიც ცხოველ ნაკლავთ ჩამდინარეობს ჩვენს სულსა და გულში და ახდენს სასურველს ცვლი-

გახდა მსახიობის შრომის უწყურადღებობა არ დატოვებს.

დღეს, 11 ივნისს, ქუთაისში სადღილო-მამული ბანკის დარბაზში მოხდებოდა საჯარო ვაჭრობა ქუთ. გუბერნიის, ბათუმისა და სოხუმის ოლქის, სოფლებისა და ქალაქების იმ მამულებისა, რომლის პატრონებსაც ვადასახლი არ შეუტანიათ.

მეორე აღექვანდის ქუჩის მცხოვრებლები ამ ეპოქაში ქუჩის გაუნათებლობით მეტად შეწუხებული არიან. აქ ქუჩაზე სულ სამი ფარანია და იმასაც კი არაა ერთხელ თუ ანთებენსოღო.

დღეს, 11 ივნისს, დასრულდება ქუთაისის გასწვევ უბნიდან ახალი ჯარისკაცების გაწვევა. ტყიბულის რაიონიდან ჯარისკაცების გაწვევა ხვალ 12 ივნისიდან დაიწყება.

13 ივნ. ქუთაისის საოლქოსამართლო გაარჩევს ბეგლარ ბაჩქაიას, მხეილ ჩიქვიანიძის და ფილიპე აბრეღაიას სამსაქმს.

შემცდარი მოყოლება.

მიმდინარე ივნისის ხუთი რიცხვის „სამშობლო“-ში დასტამებულია „მოყოლება“ ქართველი სამღვდლოებისადმი“ აქსოვანი ამ მოყოლებების მ. ფარცხნაღლით დიდო სწუხს და მოსთქვამს, რომ ქართველი სამღვდლოება დღეს ისეთი თანამგრძობი და დამხმარე აღარ არის გაქრევაში ჩავარდნის სამწყსოსი, როგორც იყო ძველათ, რომ „დაღებული ჩვენი გენათლების, ქუთათლების, ქუნიდლების და გამბრელების მოადგილეებმა (იგულისხმებთ ეკსკომისებმა გიორგიმ და ლეონიდა, რადგანაც ამ ორი კაცის მეტი დღეს გენათლებს, ქუთათლებს, ქუნიდლებს და გამბრელებს არავითარი მოადგილეები აღარ ახდინათ) თავის წმიდა მოვალეობის შესრულებას უღალატეს“, იმ დროს, როდესაც ყველა წრემ კავშირები დაარსეს დარბეულ აქარლებისა და დამშეულ გურულ-მეგრელების დახმარების აღმოსაჩენად, სამღვდლოება სდუმს, სახლს იტებს საზოგადოებაში და უარესს სირცხვილში რომ არ ჩავარდეთ, მიმართავს მ. ფარცხნაღლი სამღვდლოებს: „გთხოვთ გამოქმნეთ თქვენ ამ ჩემ მოყოლებას და ისეთი ვაგონი დაარსოთ, რომელსაც მისხათ ქვევა ჩვენი განსაღვლეში შეყოფი მშების დახმარება და შეუქალა“-ო. (ხაზი ჩემია).

აქარლების საკითხი და მთელი მხარების დამშევა საზოგადოებრივი ხასიათის კით-

ლებას ცხოვრებაში, ამ მხრივ დიდი გავლენა აქვს კაცის ბუნებაზე დრამატულს ნაწერებს, სადაც ჩვენ ვხედავთ „კარგი“ და „ავის“ ბრძოლას და ამ ბრძოლაში კი ნათლად ირკვევა ნაწილილი სახე ცხოვრებისა.

ჩვენ არ შევუძლებთ აკაკის ყველა დრამის მნიშვნელობაზე საუბარს. ვიტყვი მხოლოდ ორიოდ სიტყვას „თამარ ციხერზე“.

„თამარ ციხერზე“ თქვენ ხედავთ საშინელს უწმინდურებას. მეფე გიორგი, გურიის მთავარი, თავს ირცხვენს უკანონო ქაღწინებით: ის ცოლით ირთავს თავის სიღვდრს, თამარს, უკანასკნელს კი უყვარს მგოსანი გოჩა. ეს კი მისი მტერია. გოჩას სიტყვით თამარმა გარყვნა იმერეთი, რომელიც ბოროტების მორევეში სტურავს. „მეუფე, მთავრები და ერისთავები მან შეახებთ ერთმანეთს ყველა, რჯულს გადუქენა სამღვდლოება და არსად არის იმისგან შეგა“. მგოსანი თამარს ახეჭხს თავზე ქვეყნის უბედურებას და აქებებს ცირას, რომ მან, ცირამ, ნიკო გურულის შემოქმედებით „თამარს გულში ჩაურჭოს მახვილი“ და მით იხსნას სამშობლო განსაცდელისგან. მართლაც, როდესაც თამარს სინაფს, ცირა აძლევს ხანჯალს თავის საყვარელს ნიკოს და აგზავნის მძინარე ცირას სარეკლისკენ. მაგრამ ნიკო ვერ ახერხებს თამარის მოკვლას: როდესაც ნიკო დაინახავს თამარის თითრს გულ-მკერდს, ის აღელდება და ხანჯალს ხელიდან ავლებს... შეთქმულობა გამოქვდა და ბრალს სდებენ ცირას და მგოსანს გოჩას, რომლებსაც სიკვდილით დასჯა მოვლით.

მეფეს არ ემეტება გოჩა სასიკვდილოთ და თავის თავს უსაყვედურებს, თუ რათ აჩქარდა და სასიკვდილოთ გასწირა „მე-საიღუმე და მეგობარი“.

„აქვარდი... შეესტე... მაგრამ რაღა გვიანდა არი... გვიანდა არი“!

დღეს, 11 ივნისს, დასრულდება ქუთაისის გასწვევ უბნიდან ახალი ჯარისკაცების გაწვევა. ტყიბულის რაიონიდან ჯარისკაცების გაწვევა ხვალ 12 ივნისიდან დაიწყება.

ხეგნია. ასეთ სერიოზულ რამეების გარკვევა-გაძირობის ესაქიროება საკუთარი პირობებისა, საკუთარი სისტემა და მტკიცედ დამყარებული დისციპლინა. ამ გვარსაქმებს უნდა სათავეში უდგინდნენ გოგონაული კულტურული დაწესებულებანი და არა ის, ვისაც მოეპოვებოდა. ლუთის მადლით, ბევრი თუ არა, რომდენიმე მანეტ მოგვემოგება ასეთი დაწესებულებები; ასეთებია, მაგალითად, საზოგადოებრივი წერა კითხვის გაცრელები, საქველმოქმედო, ისტორია-ეტიმოგრაფიული, ქართული გაზეთების რედაქციები და მისთანები. იგი დაწესებულებების უნდა ჰქონდეს მოქმედი გული და გონება ყველას, ვისაც მომეთა სიყვარულის და ქრისტიანული ქველმოქმედების ნაწერწალი უღვივის გულში, ამ დაწესებულებას უნდა მიასწოდოს ყველა თვისი წვლილი სი თავდაბლით, ფარულად, საიდუმლოდ, უგანგაშით, ქუჩებში განცხადების გაუკრეველად, სხვების შეუტყობინებლად. ამის თხოულობს ქველმოქმედების ბუნება.

მართალია, ამ დაწესებულებას უნდა ჰყავდეს მომხრეები, სამღვდლოება მოვალეა თავისი გავლენით უცხოელებდეს ერს გაქირებულთაღმნი დახმარების ხალხის, მაგრამ დამტკიცოს მ. ფარცხნაღლით, რომ ამ მოვალეობას დაღატობს მისგან გაიქცეული ქუანდილების დღევანდელი მოალაგე, წარმოგვიდგინოს საბუნებრივი, რომ გურია—სამეგრელოს სამწყსოს აკლია ასეთი საგნების შესახებ დარბევა, თხოვნა და მოძღვრება ღვდემთავრის მხრივ.

მეორე, დროა შევიგნოთ, შევითვისოთ და შევისისხლო-ხარკოთ ის რწმენა, რომ ყველანი, ვისაც ქართველად მოგვაქვს თავი, მიუხედავად წოდებრიობისა, წარმოადგენს ორგანიულ ერთეულს, ერთი ოჯახის წევრებს. ფრჩხილის ტყვილი მთელ სხეულს აწუხებს, კარგ ოჯახში მძის კენესა ყველა ძმებსა და დებს აღონებს. ასეთივე განწყობილება უნდა მეფობდეს ერის შემადგენელ ელემენტთა შორისაც; აქაც, როგორც ორგანიზმში, სულ მცირედი ნაწილისა სატივიარი, გაქირებება და მწუხარება უსათუოდ უნდა მთელ ერსაც განაცდევინებდეს სათანადო ტკივილებს და სიმწარეს. ნერვებად, რომლებსაც საშუალებითაც ორგანიზმი გრძობობს თავისი ნაწილების მდგომარეობას, ერის შემადგენლობაში უნდა მივიზნოთ ისეთი კულტურული დაწესებულებანი, როგორებიც არიან ზემოთ დასახელებუ-

თვითონ მგოსანი დაკითხვაზე თავის თავზე იღებს ბრალს და მეფეს თხოვს ცირას ნუ დასჯის იმის არა აქვს დანაშაული, მე მოვამადე ის საღალატოდ, მე აუღელე უმანკო გული. ამით გვინდოდა ტანჯულ ქვეყნისა წამოყენება, მაგრამ არ მოხდა... და ჩემზედ აწ კი ასრულდეს შენი ძალი და ნება“. ეს გულწრფელი სიმართლის აღიარება დიდს შთაბეჭდილებას ტრავებს მეფეზე. თვით დედოფალიც გულს იცვლის გოჩაზე და ხმა მალა ამბობს, რომ მგოსანს არავითარი ბრალი არ უქმევს: „არ შეიძლება შეაჩერეთ ეგი მგოსანს არა აქვს, იცოდეთ, ბრალი! ვით დედოფალი ახლა ვამტკიცებ, რომ მტყუანია მაგასთან ქალი!“ და შემდეგ კი თავის თავზე ღაპარაკობს: „ის ვინც სიკვდილით ვერ გამამდარა სიკვდილით იგონობს ის ნეტარება“. ამ დროს გვარგვინით და სადღეოფლო სამეფოებით აღუქრვილი თამარი ახდის ბეჭედს თავს, შესწავის საწამლავს და იქვე სულსა ღვს. თამარმა ვერ გაუძლო საშინელს სულიერს ტანჯვას და სიციხესტეს გამოვსალმა. აღრე ამ ციხერმა ქალმა მთელი ქვეყანა არივ დარია და მის თავმოწონებას „ტრფობის სურვილით გარშემოებურთაყვანისციემით ემოგებოდა მთავარი! მსოფლიო კრების დაქანონებულს აღთქმას მისთვის სტებდა თვით მღვდელმთავარი! მზიბლავი მისი ორკეცი ძალი ხილულთ ამრმავებდა, ბრმას უხელდა თვალებს; წალმას უკუღმად, უკუღმას წალმად თითის-ტარივით ატარილებდა“.

გიორგი ნიორაძე.

(გემგევა აქვება.)

ლი საზოგადოებრივი წერა-კითხვა რკველებული, საქველმოქმედო და ამ დაწესებულებების ხმა, ამ დაწესებულებების მოწოდება, ამ წერა-კითხვის განმობილი უნდა აღვარდნოდ აღიდან პატარამდე საქველმოქმედო, ყვესათა დასახმარად და ძათათვის თავდასაღებათ. ამ გვარ პირობებში გაწეული ქველმოქმედება სხვისთვისაც მარგებელი მალამო იქნება და ჩვენც დიდ ზნეობრივ განვითარებას შეგვეძენს, ასეთ პირობებში გაქმეული ყოველი გრომა მომეთათვისაც მისწრება იქნება და ჩვენც საგრძნობლათ გავვიღრმავებთ ურთიერთსაღმი სიყვარულს, ასეთ პირობებში დახმარების აღმოჩენა ცოცხალი ძაფებით გადავავამს და მავრა დავგაკრებთ ურთერთზე დამხმარებლებს და გაქვირებულებს.

ვერც ერთს ამ დღებში მხარეს ვერ მივალწვეთ იმ გზით, რომელზედაც უთითებს მ. ფარცხნაღლი თავის მოყოლებაში ქართველ სამღვდლოებს. პირ იქით, ფარცხნაღლის რომ მოსწონს იმ გზით მოქმედება ხელს შეუწყობს მოქმედ პირში უკეთეს შემთხვევაში ფუქსავატობის ფეხის ხმის აყოლის, ნახირ-ნახირობის და უკიდურესში კი გულდრძობის, ამპარტავნობის და ფარისველობის აღორძინებას. ეროვნულ საკულტურო დაწესებულებათა გარეშე მოქმედება ისეთ სერიოზულ საკითხებში, როგორც არის აქარლების აკლება და გურულ-მეგრელების დამშევა ზნეობრივ უღისცილინობად და ეროვნულ დაწესებულებათა უპატოცემლობად მიგვანია; ასეთი მოქმედება მივებელი და გამათახსირებელია პიროვნების ზნეობრივთაც და ეროვნულადაც. სამღვდლოება რომ გარეშე მომზიარლი არ არის მომეთა გაქვირებისა და მან რომ დიდი ხანია ხმაც ამოიღო და დიდი წვლილიც გაიღო თავისი ღირსი ჯიბიდან, ეს უტყუარი ფაქტია. შემოიარეთ ოზურგეთის მხარე, გაეცანით ყველა საზოგადოებრივი ოლქების სამღვდლოებათა დადგენილებებს და დარწმუნდებით, რომ სამღვდლოებს მეტი გაუღია მომეთათვის, ვიდრე მას მოეთხოვება: თვით დამშეულებმა და ბევრმა სრულებით უჯამვირო სოფლის მღვდლებმა ერთხმად გადასწყვიტეს შიმშილისა და ომის გათავებამდე ხელ აღებით გაანთავისუფლონ ყველანი ღრამის ფულის გადახდევინებისაგან. ამ გადაწყვეტილების მიღებამ თვითეულ გურულ მღვდელს, სულ რომ ცოტა ვთქვათ, ორმოცდაათი მანეთი მიინც მოაკლო ჯიბიდან და განა უსამართლობა არაა ასეთ სამღვდლოებაზე აუგისა და ძვირის ღაპარაკი!

მაგრამ რას იზამთ? „ზოგისა ბამბა ჩხრილებს, ზოგის კაკალიც არაო“, უთქვამთ ჩვენს კურთხეულ ძველებს. აღებათ, მღვდლების მანეთები მ. ფარცხნაღლის ბირჯაზე კაკიკათ ფასობენ! მოთმინების მეტი აღარა დავგრჩენია რა და თუ ცოცხლები დავრჩით, შეიძლება, ცხოვრების უკეთეს პირობებს შევავსოროს უფალმა, შეიძლება, დადგეს დრო და მივხედეთ როდისმე, რომ ქართველი სამღვდლოება არც ისე წაწყვედილია, როგორც მ. ფარცხნაღელს წარმოუდგენია.

ენისკაპოსი ლეონიდი.

მუთისის ძალთა საზოგადოების იმეარტი.

6 ივნისისათვის დანიშნული კრება ქალთა საზოგადოებისა არ შესდგა წევრთა საკმაო რიცხვის დაუსწრებლობის გამო. ეს აკრეც უნდა მომხდარიყო, რადგანაც, ქუთაისიდან დიდძალი ხალხი წავიდა თავიანთ სოფელში ბავშვების დათხოვის შემდეგ. მეორე სხდომა კიდევ რომ კანონიერათ ჩაითვალოს, მიინც ჩვენი საზოგადოების გაუქმებისათვის ვერ მოახდენს, რადგანაც ჩვენ საშუალება არ გვექნება დამსწრე საზოგადოებიდან ახალი გამგეობა ავირჩიოთ, ამისათვის, სპირიტო კრება შემოადგომისათვის გადაიდოს.

ქუთაისის საზოგადოების ერთი წევრი.

(გემგევა აქვება.)

